

Baltijas Semkopis.

Apstetejams:

"Baltijas Semkopja" Administracija, Ahr-Rigas Kalku-cela № 14, Puhzishu Gederta un beedra grahmata-bode. Bes tam Rigā: Schilling'a, Kapteina un Jebites grahm.-bodis un pee loym. Verchendorffa t. pilf. Kalku-cela № 13. Bitās pilfēhtās: wiņas gr.-bodis. Uf laufeem: pee pag.-walb. mahzitajeem, skolotajeem, rc.

6. gads.

Rigā, 17. dezembri.

Makša ar peesuhhtishanu par pasti:

Ar Peelikumu: par gadu 4 rub., bes peelif. 2 rub. 60 t.
Ar Peelikuma: par 1/2 gadu 2 r. 20 t., bes peelif. 1 r. 40 t.
Makša ekspedizija un grahmata bodēs sanemot:
Ar Peelikumu: par gadu 3 rub. 50 t., bes peelif. 2 rub.
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 r. 80 t., bes peelif. 1 r. 10 t.
Peelikums ween par gadu 1 r. 50 t., par 1/2 gadu 80 kap.

№ 51.

Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedelas isnahf Peelikums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; makša 1 rub. 50 kap. par gadu, 80 kap. par pusgadu.

1880.

Baltijas Semkopis lihds ar Peelikumu

isnahfs ari nahfoshā 1881. gadā, usahhdams famu septito gada gahjumu. Paschā Semkopi dabuhs weetu it ihpashchi raksti pahr femkopibu, fainneezibu, fadsihwi, finibu, politiku un t. j. pr. Peelikumā atrafees Sobgals, stahsti, dsejoli, ichis un tas, Brenzis un Schwingulis u. t. t. Palihdsibu taisni peesolijushchi wisi labakee Latweeshu rakstneeki. Zaur tam, ka administracija spehja spehkeem peedalotees wairojusehs, un ka abonentu skaits stipri peeaudsis, iraid eespehjams turplikam Baltijas Semkopi lihds ar Peelikumu dot lehtaki, pee kam leelums gandrihs tas pats paliks. Makša

ar peesuhhtishanu par pastu:

ar Peelikumu par gadu	3 rubl.	— kap.
bes " " "	1 " "	60 "
ar " " 1/2	1 " "	60 "
bes " " 1/2	— " "	85 "

bes peesuhhtishanas Rigā:

bes Peelikumu par gadu	1 rubl.	— kap.
ar " " "	2 " "	50 "
bes " " 1/2	— " "	55 "
ar " " 1/2	1 " "	30 "

Peelikums ween par gadu 1 rubl. 50 kap.

" " " 1/2 — " 80 "

Semkopis apstetejams schahdās weetās:

Rigā, administracija un ekspedizija Puhzishu Gederta un beedra grahmata pahrbotawā Ahr-Rigas Kalku- un Dfirnawu-celas stuhri Nr. 14. Bes tam Schillinga, Kapteina, Jebites, Altberga un Wilbau'a Igu grahmata pahrbotawās un Rigas Latweeshu beedribas namā pee skolotaja A. Ahrgal tunga. Zeligawā: pee S. Munana un Westhorna Igu grahmata bodēs; bes tam pee loym. Heilsberga Iga uf tirgus platscha, loym. Klein Iga sem kolonadehm, loym. Ch. Silbert Iga pee Annas wahrteem un Wilnas weesnija, leelajā eelā pee J. Weinberga Iga fur aridjan studinajumi teel pretim nemti. Zeligawas makšas ir tika 10 kap. augstaka par Rigas makšu. Leepajā Uytina un Puhzes ff. grahmata bodēs; Aisputē pee Bellmera Iga un Bereča bodē; Vauškā Vogel Iga apteeki un Salleneel Iga grahm. bodē; Talsdōs. Simfena Iga bodē; Zauņelgawā Schwabe Iga grahmata bodē; Randa wā pee loymana A. Grün Iga; Tukumā Brenzlawa Iga bodē; Pilteneē pee Piltenes krona muischas rentneela Schults Iga; Ruldigā Westhorna grahmata bodē un pagasta-nama pee J. Schepsky Iga; Wentspili Latweeshu grahmata bodē; Dubultdōs Goerte Iga apteeki; Jehjis pee loym. Peterzona Iga, un P. Leepina Iga jaunatwehrtā

grahmatu pahrbotawā (Katrinās-eelā, Lapina namā) fur aridjan studinajumi teel peenemti; Warka M. Rudolfa Iga grahmata bodē; Walmeerd C. G. Trey Iga grahmata bodē; Nujenē pee Altschona Iga; Sw. Peterbugā Anglijas gastuhji pee Grünberga Iga. **Laukpagastōs:** (Wibsemē) Wez-Peebalgā pee matem. land. R. Mülkera t. un pagasta-namā: Smilteneē pee loymana C. Salkit Iga; Menzēhdōs pee skol. Steitmana Iga; Dsehrbenē pee skol. Gailiſcha Iga; Weetahwā pee skol. Kalmna Iga; Leijas-muischā pee loym. Knappe Iga. un Kōlneses pagasta namā; (Rursemē) Dundagās, Leel-Esferes, Strundas, Kursishu, Wez-Schwahrdes, Krona Wirzawas, Leel-Ellejas, Rukawas, Leel-Zwandes un Nihzes pagasta-namōs un pee Ahselu muischas waldes (pee Jekabstātes). **Wifus Walf. Seml.** labwehletajus un draugus tē pee wahrda newaram peesaukt un tadeht tos wispahrigi luhbjam, ari turpmat laipni ruhpetees par muihu lapas isplatischanu un labprahht palihdsiet teem, kas "Walf. Seml." lahdu kawekli deht paschi newaretu pastelet. Katram, kas 10 eksemplaru uf weenas adroses apstetehs, peesuhhtijim weenpashmito par brijwu.

Administracija.

Saimneezibas nodafa.

Zaur ko war pazelt jemes audselibu un tā pawairot anglu rajchu?

Seme ir semkopim teescham ta swarigakā leeta. Wina ir tas materials, ar kuru semkopim jastrahda un tas awots, is ka muisch fmel gan bagatigu gan nabadsigu pahrtiku. Bet ja amatneeks grib, lai materials darbam peenehmigaks buhtu, tad wina pahrlabo un fmehlejs amotu pahrtaisa, lai labaki peetapt waretu. Tapat ari semkopim, kas no saweem publineem pilnigu algu grib baudit, jarauga sawai druwai pastahwigus labumus peeschkirt jeb winas audselibas eespehju wairot.

Druwas audselibas eespehju war uf daschadu wihsi wairot. Tee jwarigakee lihdselki, kas semkopim buhtu jaewehro, ir schee:

1) Laba un pareisa jemes nosufnaschana.

Lai gan uhdens pee augu uftureschanas loti derigs, tomehr aplam leels uhdena daudsums wifai reebigs, ir semi kopdamam zilwekam ir kopjameem augeem pascheem. Tadeht nepereezeschami wajadsigs katrā druwā eetaifit pareisigu un peeteekoshu uhdens notezeschana. Katra pahrskatischanahs eeksch schahdas eetaifes atreebsees pee augeem. Pate labakā jemes apstahdaschana, pate labakā fuhdoschana un pate labakā fehkla neipehji atmert to skahdi, kas zelsees no nepilnigas uhdens nolaischanas.

Uhdens, kas no druwās janowed ir diwejads: wirsuhdens un apakshuhdens jeb gruntsuhdens. Par wirsuhdeni fauz to uhdeni, kas zeldamees no gaisa, no leetus un iskusufcha fneega sakrahjajs; par

gruntsuhdeni turpretim tahdu dehwe, kas no jemes dskuma uf augschu fahpj. Wirsuhdeni nolaisch no lauka pa uhdens wagahm, kas wina eewed walejōs grahwjōs. Schee grahwji tiffab ka uhdens wagas pareisi jawekl, jo-abi, ja winds uhdens paleek stahwot, war wairaf flifta ne kā laba darit.

Katram leelakam druwas plashchumam pa leelakai dafai wehl weena leelā grahwja, jeb tā faukta uhdens grahwja wajaga, kas pa tahm wissemakahm druwas weetahm jawekl, lai uhdenim buhtu ahtraka notezeschana. Schim leelajam grahwim par labo un kreiso top wjadbsiga teesa mafaku grahwju israkta, kas uhdeni no uhdens wagahm sanem un pirmajam nodod. Par daudj grahwju ari negeld, tadeht ka wini druwu pamafina, winas aplopschana apgeuhina un daudj darba un naudas makša. Labas uhdens wagas der ne ween jemas laufōs bet ari wafaras fehjai. Labs uhdens grahwis, kas pareisi wilfts un deesgan dskisch, nowekl tiffab wirs: kā gruntsuhdeni.

2) Dskalkas jemes-apstahdaschanas eeweschana.

Sawu druwu dskalki art drihsti semkopis til tad fahkt, kad winam ir bagatigs fuhdu frahjums. Plahna fuhdoschana peeteek gan lehfenai aramai kahrtai, bet ne dskalkai; jo augu fahnes usnem to mafumtinu fuhdu weeglafi is lehjenahs aramahs kahrtas, ne kā is dskalkahs. Bet ja wajadsigi fuhdi ir, tad buhs katru gadu weenu zelu dskalki art, lai neufwanditos par daudj neaugligas jemes uf reis, kas augeem waretu fshahbet. Turklahht ja-isdara ichis darbs rudeni, lai jemas fala un gais eespehtu isnihzina: uf augschu greeftā jeme atrahdamos fshahbumu.

Laba apstahdaschana wispahrigā find, laba pareisa arschana riktigā laika, jemes irbenibas uftureschana, rugaju usarshana rudeni,

lai waretu daschadi dabas-spehki, faltams un karstums, gais, leetus un sneegs organistahs un neorganistahs semes-dakas labaki jatreekt un pataisit kuhstoschas — wiss tas augeem derigos spehkus semé pawairo. Semkopis, kas druwu apstrahdadams, gaisa spehkus pareisi ne-isseeta, us leelu labumu no drumas newar zeret.

3) Mergela usweščana.

Ar mergela usweščanu us druwu winai top eedoti iislab augu baribai derigás weelas, ká geldigas ihpaschibas, it sewiſchki tab, ja eespehjamis usgahst mahla semei smiltainu mergeli un smilts-semei mahlainu mergeli. Ar mergeli pahrlabota druwa ilgafu laifu isdos daudſ wairaf salmu, graudu un jeena un tadehl radisees wairaf fuhdu, kas arween atpafaf us druwu nahkdami semes auglibu un sem-kopja labflahščanu pastahwigi zels. Weena puhraweeta ar mergeli appahſta daudſreis wairaf pelnas isdos, ne ká agraf diwas.

4) Gahdaschana par labu semes apehnoščanu.

Labi un beesi apehnota seme gadu no gada top arween spehzi-gala; no tam zehlees schahds sakams wahrds: „Pehz laba preekſch-anga wiſs labi isdodahs.“ Katris prahtigs semkopis gan buhs eewehrojis, ka druwa, kas beesi un bagatigi ar labibu jeb zitu augu apauguſi bijuſe, pehz plauschanas atrodahs it tihra no nesahlehm un seme wehl ir mikla un irdena. Wiſu to ir padarijuſe tifai beesi no-auguscho lauku-augu ehna. Apehnota seme uſturahs pat faufá wafará mikla. Miſkums un ſiltums pastubina fuhdu un fuhdeem lihdſfigu weelu puhščanu un ruhgičanu un no abahm iſſeldamees oglu-ſkah-bums un amonijaks newar iſgahst, bet top no tahdeem augeem, kas beesi semi apſedſ uſſuhkti un iſſeetati.

Katram semkopim tadehl buhs dſihtees tos labumus eeguht, kas nahf no semes apehnoščanas.

5) Labas augu-mainas eeweščana.

Zaur pareiſu un labu augu-mainu war semi spehžinat, ihpaschi kad lauki top tá eegroſiti, ka puſs drumas atſtahj tahoeem augeem, kam dſilas ſaknes un daudſ lapu, kas semi labi apehno un daudſ at-leefas semi atſtahj.

Zraid paſiſhtams un zaur pahrlaezinajoſchu iſmehginaschenu atraſts, ka daschi augi atnem semei wairaf, daschi maſaf spehka. Sarkanaſ ahbolinſch, ihpaschi maſiſjumá ar baribas-ſahlehm topts, semes spehku pat pawairojot. Kad apjeram, ka ahbolina ſaknes dſiki semi ſteep-jahs, ka wiſſch tadehl ſawu pahrtiku wairaf no semes apakſchahrtas nem, un ka pehz nokopſchanas daudſ reſnu ſalnu un daschás lapas semei paleek, kas ſapuhdamas atſtahj ziteem augeem patihlanu baribu — tab iraid gan tas tizams.

Tá tad nu katram semkopim jarauga labu augu-mainu eeweſt, pehz kuras tahdi augi wiſwairaf buhtu kopsjami, kas semes spehku taupu un pawairo. Ihpaschi winam ja-audſina daudſ un laba lopu bariba, lai waretu ſawus lopus ſtipri barot. Tad winam ari buhs

daudſ un labu fuhdu un ſchee ir tee, kas semes audſeſchanas eespehju wiſwairaf zet. Mehſli iraid semkopibas dwehſele.

Gedertenu Zahnis.

Wiſlabaká eſſetu maſchine.

Par jaunu eewehrojamu eſſetu maſchini, kuru nopirku no F. W. Grahmana fga, gribeju „Balt. Semk.“ jau ſenaſ paſneegt ap-rafſtu. Bet apraſhit kahdu jaunu leetu, ſamehr ar winu wehl naw ſtrahdats, tureju par nepilniga rakſta paſneegſchannu, jo iſmehginot atronahs daschreis, tur kur nemaſ nedomaja, kahdas kluhdas. To ir jau ſmalſki jo ſmalſki apraſtiſjis pehnaja gada 51. numurá Lihgoſchu Zndriſis, Zehres B. mahju ihpaschneeks, sem wiſſrakſta: „Zauna eewehrojama maſchine.“ Otru reiſ to paſchu apraſtot, buhtu weliga telpas eenemſchana, bet kad winá rakſta nebuht neſtahw, waj Lihgoſchu Zndriſis tahdu ſew eegahdajees un pats ar winu praktiſki ſtrahdadams iſmehginajis tahs labuma wehrtibu, jeb til teoretiki apraſtiſjis, tad turu par semkopja peenahkumu wina rakſta apleezinat, ka tani apraſta it ne kas naw teiktſ, kas ari tá nebuhtu un neatraſtos pee maſchines. Man wairaf reiſas ar winu greeſchot ahbolinu, lehzas un ſalmus naw lihdſ ſchim wehl atgadajuſees it ne kahda kluhda. Ir it weegli greeſchama, nogreeſch no 1/2 zelas ſahſot arween par puſzelu garafu un tá war iſtellek lihdſ 8 zelu garu greeſchamu. Otrahrt gribetu weenu maſu wainu uſrahbit un luhgt Grahmana f. waj wini newaretu uſ preekſchu maſchines leetuwei pahrlaboschanas deht, to uſrahbit. Uſ teem zaurumineem, kur ela jaepilina, wajadſetu kapeles wirſu; jo eſſeles greeſchot tee ar putekſeem un ſmalſkumeem peeput un peekehjá, ka, ja wajadſigs maſchini kuhtribas deht ar elu paſkubinat, newar to bej zaurumu iſtihriſchanas iſdarit. Ar kahdu aparatu lai ſmalſku zauruminu ſkaidri iſpužé. Labaki buhtu, kad kapele tahs weetas ſegtu. — Zeela pateiziba Grahmana f. par to nahſahs, ka semkopjeem ſcho teizamu maſchini eegahdajis, kura eſſahkumá gan bija druzſin par dohrgu. — Birzejeem uſ preekſchu es to atgahdinu, lai nepehſ to maſo, ar ſchauru kaſti, bet to, ar leelako un platako, kura gan 15 rub. dahrgaka, bet pret winas wairaf ſagreeſchannu wina ir wairaf wehrtá, kad to rehkina, zil daudſ wairaf tee paſchi 2 zilweſi ſagreeſch, ne tá ar maſo.

Weigás luhdu tos semkopjus, kuri ari pirkuſchi tahs paſchas ſortes maſchini no Grahmana f., par winu iſmehginajumeem un praktiſki iſſeetato ſagreeſto ehdeena doſchannu lopeem dot kahdu pamah-zibu. It ihpaschi luhdu Prawina Griebſchu mahju nomneeku un ritterschafſtes Kuhka Sprungas mahju ihpaschneeku, kuri taunteeſchi un semkopji buhdami un ari labu ſahrtigu ſaimneeziſibu eeweduſchi ſawás mahjás, lai ari maſaf ſaprarejeem semkopjeem zaur semkopibas laif-rakſtu lihdſetu mahžitees un ſkubinatees uſ pahrlaboschannahm. Wiſus zitus ſaimneeziſibu turoſchus f. ſawá apſahrtne luhdu, ja kahdam gribetos redſet, zil lehta ſtrahdaschana ar mineto maſchinu, jeb kuri

Sadſihwe un ſniba.

Zaweeſchu mahnutiziba.

(Weigums).

„Sariman, kas tew ſaiſch? biſti ahtri; jo tawſ ſehrais gihmis man top garlaizigs.“

Par weli mehginaja Sarimans labi jautri raudſitees; dſita ſlumjiba nelahwahs ne kad paſtehptees, un tifai pehz daudſ puhlehm man iſbewahs, winu pee kahda notikuma ſtahſtiſchanas peedabut, kurſch lahtajeem tiſpat daudſ joſu pataiſſſs, zil tas man paſcham ſawá laiká padarija, kad man ar tas, kas no tam iſſehlahs, nebija nn kas nepatiſhlams.

„Sché apakſhá tani zeemá,“ Sarimans eſſahla, „dſihwoja mans labakais draugs, wahrdá Birodronas; wiſſch tureja kopá ar ſawu ſeeru maſu bobiti, kur zeptus piſangus, riſſus, ſiwis un zitas ehdamas leetas pahrdewa. Mehſ gahjam lauru wafaru weens pee otra, dſeefmas dſeekat, waj par riſſu lauku auglibu runat; ne kad netikam rahjuſchees un muſſu ſeerwahm bija muſſu draudſiba patihlama. Preekſch ſchetrapdſmit deenahm Birodronas nomira; es etinu wina liſki tihra drehbe, neſu to lihdſ uſ kapeem un pataiſſju pats bambuſu ſehtu pahr wina duſas weetu; ir deesgan riſſu ar ſiwihm un ſapara naudas es winam dewu uſ zeta lihdſ; iſſk ſalot, es peepibiju ſawu draudſibas peenahkumu. Bet kas nu tagad notifa? Ne, tas naw tizams un es to no Birodrona ne kad nebuhtu tizejis. Jau agraf es jumá, kungs, ſtahtiju, ka man 500 joſu no zeema, pa kreijo puſi, kur dſeſtrais

ſtrauts wiſpirms ſawu uhdeni muſſu riſſu laukeem nodod un kur tee trihs leele waringu ſoti ſtahw, ka man tur maſ dahriſch ir, no kura dabuju leelos ſaldos kartupekus, pupas, ſiſpolus ic., kuru garſchu juhs arween ſlawejeet. Preekſch kahdam deenahm eju dahſá, gatawos auglus rakſt un ſchliht. Bet ko es tur eeraugu? Wiju iſrakſtu un ſamiſtu, labakos kartupekus ſaſoſus un iſmehſtatus! Es pomeios semi, plehſtu matus un duſmojos uſ ſewim, ka warbuht ko eſmu darijis, par ko tá teetu jobits. Bet ne kahda launuma neapſinajos. Tad eewehroju no neſauſchi kahda lopa pehdas, un driſi atradu, ka meſcha zuhta manu dahſu tá poſta. Wehl to paſchu wafaru noſlehpſ, to ar ſawu ſchlehpſu nokaut; ilgi nebija jagaida — kad dſirdeju ſtipru urſchleſchannu, un pa ſtrautu, taiſni uſ manu dahſu, nahza leels meſcha kulis. Jau ſanehmu ſchlehpſu uſ nahwigu gruhbeenu, kad uſ reiſ no leelahm bailehm ſaſtingu; jo kuliſ, ſawa ihpaschuma neſreetnaja poſtitaja, paſtau ſawu wezo draugu Birodronu. Ja, kungs, tas bija mans nomirſchais draugs Birodronas, meſcha zuhtas tehia.

„Waj tu eſi pa wiſam traſs, jeb waj opijuma piſpis tawus prahtus aptum-ſchojis, ka tu zuhtu par zilweſu eeraugi?“ Tá es praſſu biſti un ſmeedamees. Bet Sarimana behdu pilnais gihmis man apleezinaja, ka pee Zawaneſcheem wiſpahtrigi iſplatita tiziba par dwehſelu ſtaigafchannu, winu bija atradufe par paſlauſigu mahjekli. Tahs wehl ir agraká brahmini wal dibas laiku atleekas, un no Jawas aſtonpadſmit miſjoneem apdſihwotaju eſot til ſoti maſ, kuri launu garu eespehjai netizot un kuri ar wiſu Muſamedanu tizibu nebuhtu no dwehſelu ſtaigafchanas pahrlaezinati.

Wiſi mani mehginajumi, Sarimanu pahrlaezinat, zil tahda eedoma ſmeekliga, ne ko nelihdſeja, un par manu netizibu pa dakai eſſirdejees, wiſſch atſauzahs uſ mana ſaimneela un wehl zitu zeema eedſihwotaju leezibu, kuri wafar wafará reiſá ar winu uſ dahſu nogahjuſchi un weenbalſigi kuliſ par wezo Birodronu atſinuſchi.

grib pielt tahdu, papreekſchu atnahft pee manim un apſtatitees winas praaktiſku iſleetaſhanu. Rotram to labpraht pehz wehleſchanahs at- laufchu apſtatit un iſprowet.

Kaiwes Berskahn mahju nonneeks Bekmana Auguſts.

Wiſpahriga daſa.

Latweeſchu draugu beedribas gada-fapulze.

Latw. dr. beedriba notureja 4. un 5. dezembri ſawu gada- ſapulzi. Uf ſapulzi bija atnahkufchi ſahbi 70 beedri un daſchi weefi. Sapulzi atklahja beedribas preidents, mahzitajs A. Bielenſteins, ar garaku runu, Wahzu waloda, kura wiſch peemineja, ka beedribai eſot iſbewees pagahjuſcha gada ſwarigu darbu pabeigt, proti Wahzu- Latw. wahrnizu. Bet nebuht wehl newarot uſſtatit ſcho darbu ka pa wiſam pabeigtu, jo wehl eſot daudj ko pahrlabot un papildinat. Tahlatu peemineja ſtrihdu ſtarp „Balt. Seml.“ un winu, Bielenſteinu, minetas wahrnizas dehl un uſrahdija, ka ne wis Neikens eſot pirmais, ſas uf tahm domahm nahzis Latw. wahrnizu ſaſtahdit, bet Latw. dr. b., zaur wairaf reiſigu goda-algas iſſoliſchanu no 1844. g. ſahlot; ka tas, ko nelaika bihſtaps Ulmans wahrnizas pirmas dalas preekſchruna rakſtot, eſot pilniga taiſniba. Wiſs, ſas pret ſcho eſot rakſtits, eſot til Krimuldas mahzitaja Waltera un E. Waldemara wahrdu pahrgroſſichana, lai neſapraſchana zeltoſ; ka tahs eſot blehnu walodas un tiſcham, ar launu nodomu gribot laudim eeteift, ka Neikens eſot gandrihſ drukafchanai gatawu manuſkriptu atſtahjis un, ka Wahzeeſchi eſot Latweeſcheem ne ween peenahzigo rakſtineka teeſibu, bet ari peenahzigo atlihdſinaſchanu, ſas par ſcho darbu nahzajs, atrahwufchi; ka Latw. dr. b. eſot arween Neikena nopelnus atſinufe un ka ne Ulmans ne wina manteneeki ne-eſot ne ko no iſſolitās goda-algas dabujufchi un ka Latw. dr. b. ne ko ne-eſot Neikena mante- neekeem atrahwufe, ſas teem buhtu peenahzees. Tahlat ſinoja, ka eſot 1000 Latw. tautas-mihklas drukā nodewis un ka wiſch eſot ari labu datu Latw. paſaku pahrtulkojis. Peemineja par Leiſchu rakſt- neezibas beedribu un winas darboſchanos, ka mineta beedriba, lai gan til weens gads kamehr paſtahwot, eſot jau diwas burtinizas ar toti bagatu ſaturu iſdewufe. Peemineja ari, ka wehl toti daudj eſot ko ſtrahdat Latw. dialektu iſpehtiſchanā, etimologijas un ſinonimikas nodibina- ſchanā, jo riktigi runat un rakſtit ſahdu walodu warot til tad, ja walodas garu ſaprotot un to juhtot, ko pati tauta pee ſahda wahrda jeb iſteikuma doma un juht. Ar noſcheloſchanu peemineja, ka ihpaſchi ſchilaiſka rakſtu waloda tautai arween ſweſchaka paleefot, un tadehl ihpaſchi beedribu luhdſot, ar jo leelaku nopeetnibu un uſzihtibu pee darba fertees. Uſrahdija, ka Latwijiu tauta arween wairaf ſtahjotees zitahm kulturās tautahm lihdsās. Ihpaſchi peefihmeja adreſes un

albuma paſneegſchanu muſſu Wiſuſcheligam Rungam un Keijaram uf wina 25 gadu walbiſchanas-iſwehtkeem; Jelgamas Latw. beedribas dibinaſchanu un II. wiſp. Latw. dſeedaſchanas-iſwehtkus, ſas wiſi leeziſnot no tautas uſſelſchanas ne ween garigā bet ari materialigā ſinā. Bet noſcheloda peemineja ari daſchus atgadijeenus, ſas ar ſchihm leetahm ſakara ſtahwot.

Peemineja ari par ſhini gadā notifuſcham pahrmainiſchanahm Latw. awiſchneezibas laukā. Ihpaſchi luhdja laikraſtu redaktorus, lai tee par to wairaf ruhpetos, ka nepateeti ſinojumi netaptu awiſes uſnenti, ar lurreem gan awije topot pildita, bet ne wis tantai ſas lihdsjēts. Schahdi ſinojumi til zekot naidu un ſchleſſchanu tiſklab ſtarp ſcheit diſhwodamahm tautahm, ka ari laufchu ſchirahm ſtarp. Weidſot uſaizinja wiſus „Latweeſchu draugus“ par Latw. tautas garigu un tikumigu labklahſchanos ruhpetees.

Behz tam dewa abi direktori pahripreedumus par pagahjuſchā gadā iſnahkufcham latwiſtahm grahmatahm. Kurjemes direktors, prahweſts Rutkowiſky ſas ſinoja (Latw. waloda), ka Kurjemē eſot ſchini gadā iſnahkufchas ſahdas 24 latw. grahmatas, no kurahm 4 eſot ſkolās grahmatas, tahs zitas eſot ſtahſti, dſejoli, teatra lugas ic., bet ne weenas weenigas garigas grahmatas. Daſchahm grahmatahm eſot ne ween ſliſta waloda, bet ari ſliſts ſaturus un tadehl newiſai laſitajeem eeteizamas. Ar wiſu breeſnigako ſaturu eſot grahmata „Kaganas lahſi“, apgahdata no Schablowsky. Scho laſot zilweku ſchaulſchalas pahruemot un mati ſahwu zetotees. Ihpaſchi Schablowsky ſas Jelgawā apgahdajot daudj tahdu grahmatu. Wiſlabalahs grah- matas apgahdajot grahmatu drukatajs Sieslads Jelgawā, par ko winam leela pateiziba nahkotees. Par tahdahm tifa atſihtas: „Latw. otree wiſpahrigees dſeedaſchanas iſwehtki“ un „Salſcha lihgawa“, abas no Tehrpatas Latw. walodas lektora Lautenbacha-Zuhſmina ſarakſtits. Pehdejo warot ka to greſnato pukiti Latw. rakſtneezibas laukā uſſtatit un kuru wiſch ar to labako ſirdsapſinu latram warot eeteift. Ja ſahda grahmata tiftu ar goda-algo kroneta, tad ſchaj wajadjetu buht pirmai ſas to dabu.

Ne til leetiſku ſpreedumu dewa Widſemes direktors, mahzitajs Bierhuff'a ſas, par ſchini gadā Widſemē iſnahkufcham jaunahm grah- matahm. Tiltab wina grahmatu, ka ari awiſchu pahripreedumi bija wairaf perſoniſkā un nizinadamā garā. Un tā iſnahja, ka daſchas grahmatas (no Widſemneekem ſarakſtits bet Jelgawā drukatas), ko Kurjemes direktors bija uſteizis, wiſch, B. ſas, nojmahdeſa un atſina pa wiſam par nederigahm un ſliſtahm. Ta par peem. Kaudſites Matihſa wehſture preekſch pagasta ſkolahm. Scho grahmatinu atſina K. ſas par derigu un ſkolās eewedamū, lai gan ir wiſch uf daſchahm wainahm uſrahdija, turpreti B. ſas atſina preekſch ſkolahm pa wiſam nederigu. Garigas grahmatas eſot wiſwairaf Brahli Buſch apgah- dajuſchi. Bet ſcho grahmatu ſaturus eſot tumſch. Beſ tam grahmatas eſot pildin pahrpilditas ar drukas kludahm. Par Kaudſites Matihſa

„Sariman,“ es teizu beidſot, „es tawu wezo draugu nepaſinu, bet no taweem rakſterem es waru it labi eedomatees ſahds wiſch bijis. Eeſim ſchowakar uf tawu dahſu — tad jau mehſ redſesim.

Sawa diſhwolti es tuſlit Ja Ibdjam par to iſpraſchajaju, bet ir ſchis goda wihs apleezinja ar taiſnato ſeju, ka wezais Wiroduonas meſcha zuhſas tehlā at- greefeſes diſintē. Pahz wiſahm leetahm wiſch atſauzajs uf trim ſihmehm: pilnahm kruhtim ar ballahm ſpalwahm, auſim un it ihpaſchi azim. Azis — ta weenadiba ne-eſot nemaſ noleehſama un wiſs zeems warot wina wahrbus apſtiprinat. Schee pexahdijumi, wiſwairaf zil tee uf azim ſihmejahs, wareja buht zil ne zil tizami; maſajais waru eedomatees, ka tahdam wezam firmam Jawaneetim, kad winam wehl aſnjums leetoſchana naw ſweſcha, wina redſoklu ſalihdſinaſchana ar ſchihbahm zuhſas azim ne-iſrahdahs wiſai netizama, ir kruhtis ar firmahm ſpalwahm un auſis es wehl atlauju cet, bet pahrejās meefas ar nagainajahm lepahm? Ne, tas ir pa traku! — Walars peenahja un no Sarimana pawadits dewos zeld. Lai wezo Wiroduonu zuhſas tehlā neaiſbaibitu, paſleſhpos aiſ reſna waringa koka un ſagaidiju mehneſ uſreſchānu, paraſto laitu, ap kuru kuitis mehſot nahft. Sarimans tupeja pehz rekſchſemneeku wiſhes pee ſawa dahſa ee-ejas, bliſtus ſahbus zeptus piſangus nolizis ar lurreem domaja neluhgto weefu no augiu iſpoſtiſchanas atturet. Mana weeta bija ſahda, ka nemaleju mehneſ uſreſchānu redſet. Kad mehneſ tomehr parahdijahs, tad iſplatija ſawu burwibas pitno waru pahz brihniſchki jauſās, lihſi ſchim tumſibā tiſhtitās aplahrtneſ diſto kuſumū. Nu dewa ari Sarimans ſihmi, ka gaiditais weefis uf mata paraſtā brihbi eegadahs. Sindahrigi raudſijos aiſ ſawa koka, un riktigi — kraſchmakā meſcha zuhſa, ſahdu til meedneka ajs jeb kad redſejuſe, parahdijahs maneeu ſlateem, iſhts wezs ſellis firmahm kruhtim un ſpoſcheem iſſcheem. No dahſa ihpaſchneka klahibuhſchanas wiſch nelitahs ne par naga melnūmu tranzetees.

Palizigi urſchleedams wiſch iſraknaja ar plato ſauki labi loptās dokes; no zeptajeem piſangeem, tuſus winam mans draugs Sarimans peefweeda, wiſch negribeja ne ko ſinat; pa labo un kreiso puſi ſteehja jemes piſklas gaiſā un braiſſchleja pupu maikſtes; ar labako apetiit wiſch ſagremoja ſalbos kartupelus un bija pret wiſahm Sarimana firnigalajahm luhgſchānahm kurtis. Bet beidſot ſchim peetruhſa pazetibas; ditti ſchleedams par ſawa ihpaſchuma iſpoſtiſchanu, wiſch nehma ſahbus almenus un ſweeda wezajam draugam pa ſaraino meefu, ko ſchis newarebams iſturet, aiſpoſa teeſcham projant. Es wehl eewehroju, ka wiſch greſni rinkoto aſteli luſtinadams lihſimi pa ſehtu iſſchmauzā un pahz ſtrautu kruhmās pajuda. „Uſ jarebſchānos!“ paſal noſauldams, es uf tam no teeſas domaju.

Mahjās eſot no ſatiſchānahs ar Wiroduona meſcha zuhſu es zeeti nonehmōs tahdu poſtu nobeigt. Meſcha zuhſas zepeti es jau ſen labpraht ehdu, un ſlawetās jaunās pupas un kartupelus es ari negribeju peezest. Sarimanim no noboma ne ka neteizu un ſuſtiju winu til iſchetrōs pehz pudbeenas uf trihs ſtundu tahko paſtes ſtanziju. Saimneekam peemineju, ka ſcho wakar eeſchu weens patš breeſchus medit.

Ka wakarū preekſch tam, tā ari tagad noſtahjos aiſ ta poſcha waringa koka, kuiti jagaidit; tikai ſchowakar man bija ſchaujamaſ lihſj. Igi gaidit newajadeja; no ſiranta diſrebeju paſiſkamo plunzloſchānos, tad palika klus, redſ ſchē! ſawu trefno wehberu zaur ſehtu ſteepdams, parahdijahs, lihſimi urſchleedams Wiroduona meſcha kuitis ſchahweena tahlumā. „Pagaid draudſin!“ es domaju, liku ſiinti pee waiga un ſpeedu waka. Laupitajs ſarahwahs; tihri ka „aiſchauts kuitis“ wiſch iſlauſhs pa

„Smaidai un afaras“ pahrspreedējs teiza, ka tas esot bagats kraujums dzejolu, bet deht nobaldas „lauta un tehwijs“ preekšč nepeaugušcheem un nemahziteem laudim nederiga. Ihpaschi usrahdijs us dascheem Nuselka un Pumpura dzejoleem, kurdš tee apbseedot Latw. sentehmu deewus, ka zaur teem kristigu tizibu neewajot un naidu Latweeschu firbis pret Wahzeem modinot. Bēš tam B. kgs wehl dasčas zitas mafakas grahmatas pahrspreedā un ihpaschi tahš no mahzitaja Geerwagena fga tullotas, ka lastišanai labas, eeteiza. Zil B. kgs uštizigi to winam uštizeto amatu waltojis, warehs zeen. lastitaji no tam nogift, ka winšč Latw. laikrakstus pahrspreedā, ka pats teiza, no latra pa weenam numuram zaurskatidams, es faku zaurskatidams, jo is wina pahrspreeduma bija pilnigi redsams, ka winšč nebija wehrtē turejis to paschu weenu numuru, ka peenahlahs, zaurlastit. Bahrgu spreedumu winšč dewa ihpaschi par „Balsi“, „Balt. Wehstn.“ un „Balt. Semf.“ Balsam tika pahrmesta lahda paschrellama, kurā ta fewi par to ihsto politisko awisi behwejet un ka zitas awises nefot wairak stahstus, jokus, mifiones sinas zc. Balt. Wehstnesi winšč bija atradis kahdu neriktigu teikumumu tani rakstā par Brasches Wahzu-Latw. wahrnizi. Balt. Semf. jau B. fgam pa laikam ir bijis kā stabarga aži un ta ari schoreis gan bijuscho redaktoru gan tagadejo neatrada pehž fawa prahta. Tagadejai redakzijai tika pahrmests, ka ta ihpaschi zaur sawu „Sobgalu“ naidigi pret Wahzeem isturotees. Ustlaweti tika „Mahjas Weefis“ un „Latw. tautas beedris“, kuri buhrgā foga preekščā kā weenigee tautas draugi, labwehletaji un ihstahs gaismas neseji parahdijahs.

Pehž scheem pahrskateem nolafija presidents komifijas spreedumu pahr Brasches Wahzu-Latw. wahrnizi. Lai gan komifija atsina, ka wahrnizei esot daschi truhfumi, tomehr eewehrojot teelos puhlinus, kas Brasche fgam pee wahrnizes fastahdišanas bijuschi, atsina ka darbs esot goda-algas wehrtis. Dibinajotees us scheem komifijas spreedumeem, sapulze nospreeda ismaksat par scho darbu ne wis 450 rub., ka tas agrak bija nospreests, bet 1000 rub., tadeht ka Reikena manti-neeki dabujot 1050 rub. Tad gahja pee direktorijas wehleschanas un eewehleja A. Bielensteina k. par presidentu, mahzitaja D. Pand k. par Kursemes un Th. Döbnera k. par Widsemes direktoru un zaur atlamaziju eewehleja Widsemes schuhrahstu R. Guleke fgu par rakstu-wedeju. Par jauneem beedreem tapa usnenti: mahzitaji Schlau un fon Keuplers, skolotaji M. Kaudsits, J. Rodins, A. Ahrgals un Franzmanns un adwokats G. Böttchers. Pehž dascheem fihkeem sinojumeem no beedribas presi-denta un bibliotekara Bergmann fga, rewidenti nolafija rehkinumus par 1878. un 79. g. Is scheem rehkieneem bija redsams, ka „Latw. Awisehm“ pehrnā gadā bijuschi lahdi 7200 abonenti, awises eenem-šanas un isdosšanas esot bijuschas lahdi 14,000 rub., un ka biju-ščā redaktora Sakranowiczja fga bilde, kas lastitajeem tapuse dahwinata, matfaja 500 rub. — Mahzitajs Lunina kgs nolafija kahdu aprakstu par feno Latweeschu deewu Ushinu. Schis deews esot bijis, zil winam

is lauschu mutes un Latw. k. ds. isbewees ispehtit, lopu un ihpaschi firgu deews, kuram wejee Latweeschu Zurga rihā firgu stali gaili par godu lahwaschi un ar mineta gaila asnim staka durwis un aufas fili apraipijuschi. Pehž tam Bielensteina k. sinoja par zitu kahdu wezo Latw. deewelli Tuni jeb Töni un peerahdijs, ka schis deews ne-esot pirmfahrt Latweeschu deews un otrfahrt, ka tas laikam gan no Katoku fw. Antonius esot zehlees. Pehž pabeigteem deenas darbeem dewahs wisi us Peterburgas weefnizu, kur wafaru pee fopmaltites ar runahm, draudfigahm farunafchanahm un augtas laimes wehleschanahm pawadija.

Otrā deenā nolafija furlmehmu skolotajs Linde un P. Allunan fgi sawus darbus par Latweeschu walodas skanahm (fonetiku) winu sa-wadibu un eedalischanu. Ihpaschi Lindes fga raksts bija jo eewehrojams. Par goda-alku isbalischanu pahrrunajot, par labakahm Latw. grahma-tahm tika atsihtas: Lautenbach-Zuhmina „Salkscha lihgawa“ un „Lihga“, E. Dimsberga „Lapfa Kuhminsch“ un Kaudsites Matifha „Mehrneeku laiki.“ Par goda-alku apspreedeeem eewehleja zaur atla-maziju adwolatu R. Kalninu, P. Allunanu un mahzitaju Neulandu. Us presidentu preekščā liischanu, beedriba atsina par derigu, suhtit nahloščā wafarā ekspediziju us Kursemes augščgalu, deht tureenes walodas ihpaschibu un zitu wezu atleeku ispehtischanas. Nospreeda ari us scho darbu zitas schejeenes siniskas beedribas usazinat kā Baltijas wehstures pehtitaju beedribu Riga, Kursemes beedribu preekšč mahsklas un literaturas Jelgawā un Igaunu mahzito beedribu Tehrpātā. Is fawa widus beedriba preekšč schis ekspedizijas eewehleja A. Bielensteinu un Bezenbergi un atwehleja preekšč scha noluhka kreditu lihdi 300 rub. — Presidents nolafija kahdu rakstu no Opelalnes mahzitaja Treu par wahrda „zinds“ atwafinaschanu, pee tam peefihmeja, ka schi peerahdi-šana esot nedibinata. — Usazinjaja daschus fungus, kraht jaunā wahrnize neusnemius wahrbus, lai tos fewiščā peelikumā wehlaki isdot waretu. — Baltijas wehstures pehtitaju beedribas preekščneeks Berkholtz k. aisrahdijs, ka Lihgo deews jeb deewe gan nebuhshot wezo Latw. deews bijis, jo par to ne kur ne kahdas sinas ne-esot atroda-mas, bet ka tas esot zehlees zaur kahdu wezā Stendera peefihmejumu Langes wahrnize, kur winšč teiz, ka wejee Latw. fwinejuschi 24. junijā ihpaschus lihgo- jeb preeka-fwehtikus.

Beidjot Bielensteina k. nolafija kahdu rakstu, kurā tapa aistahwets tagadejs beedribas wahrds „Latweeschu draugu beedriba“ pret beidja-mas gads no dascheem leetato „Latweeschu literariska beedriba.“

Ar to sapulzi slehdja pulsti. 1¹/₂. pehž pusdeenas. — † †. —

Dalchadas sinas.

No Gelfschemes.

Baltijas domehnu pahrwaldiba tiks isjolitas us renti 9. janwari 1881. g. schahdas Krona muiščas un frogi: Rigas ap-

fehju, drahsa pilnšs lehtschšs, bes ka fweizinat, man garam un strehja us lahda palaina, kur winšč man isfuda is azim. Kad staidri maniju lodi atstamees un no daudf asnim lehm, ka bija labi trahpits, tad atstahju lopu schonakt sawam litenim, dewos mahjās un baidiju bes kahdas apfinas trauzeschanas labbarigā meega swehtibu.

Kad ar Sarimānu un tshetrem ziteem Jaweescheem otrā rihā dewos us melleschanu un taisni us peemineto kalniw, prasija man Jaweeschu sulainis:

„Waj juhs tur ko schahwat, funks?“

„Ne,“ es atteizu, „kamdeht tu to prasi?“

„Kamdeht ka tur ir lapi.“

Es to nesinaju un man ja-atstist, ka man schi sina nebija wis ihpaschi pa-tihlama. Waj mulka lops newareja us zitu puš street? Ta buhščana palita teescham nepatihlama. Un ko klusumā bijos, tas bija, tihri kā pa nelaimi notizis: stihws kā fajaslis guleja tur no manis schautais kuilis, un ne diwpadjmit foku attahku atradahs wehl it jaunais nelaika Birodrona taps.

Laid tu mani wadā, kahdas Sarimans isplehta azis! Breesnigi eellegdamees un rotas neganti mehtadams, winšč strehja kā iraks no kalna semē, un winam palak tee tshetri ziti Jaweeschi. Kad negribeju nogaletam kuilim ne kahdas lihka runas turet, tad til taitijos projam, bet gahju pa kahdu telu, pa kuru taisni us mah-jahm tiku, bes ka zaur zeemu buhtu jaeti. Til ko tur biju nonahjis, kad mani abi sulaini, kurus no Batawijas biju lihdi panehmis, steidjahs sedloteem strgeem is stala; tuhst ari dsirdeju pasihstamo trofni sitam, pehž kusa wiseem lara spehziģeem wi-

reescheem jafapulzejahs pee zeema preekšneeka mahjas; man wišs schis dumpis ne rahdijahs nemas nepatihlams. Godprahtiba pret Siropescheem ir slawens Jaweeschu tikums; ko til pagehr, wišs teel labprahstigi darits, tikai saprotams ka wajaga semes eeradumus un semes godu eewehrot. Atstistu labprahst, ka schahdā finā biju no-seedsees, un wehl tihri ne islihtotos tikumus eewehrojot, tureju par labako, zaur neparastaku schiršanas wisahm farunahm ar zeemeescheem, par Birodronu mescha kuili eet is zeta. Bet Sarimāna pasnojums bija ahtri isplatijees, ka man nebija laika scho nobomu isdarit. Kamehr apstajios, bija mana mahja no Jaweescheem apstahta, kuri gan man parahdotees pa eerastam notupdamees godu dewa, bet wis-pahrigi koti wehlejahs, lai es wehl kahdu brijdi uslawetos. Neredseju ne kahdas isbewibas ar labu no schis nepatihlamās warfas wald tilt — tadeht firgds! Tee stahweja gatawi sedloti pee durwin, us no manis dotu fihmi sehdejam sedlšs — un nu tikai us preekšču, lai buhtu kas buhdams! Pahri peeschu speedeenu un tad til wehl dsirdeju teescham welnischku trofni, un staitkeem sehzeeneem wehresahs mans fufis pa stahwo telu j: nē. Lai no stanzijas, kur no pakaldsineem biju droščs, nolihstinaju Pa Idjam zaur kahdu suhtni sawu parabu, pee tam no wina sawu somu pagehredams. Ta man tika suhtita, bet es tomehr tureju par prahstigaku, pirmal no kahdas weretas fargatees, kur nomiruschi draugi mescha juhlas tehla ne ween saweem peederigeem, bet ari weentesigam swehneekam padara nepatihšanas un breemas.

Pehž R. R. — M. S.

rinki: 1) Slokas muišča ar 1 frogu; 2) Rauguru frogs un 3) Lap-
mesču frogs. Jaunjelgavas aprinki: Brunavas muišča (Altona
Windsheim) ar 1 frogu. Bet tam wehl tiks issoliti us renti sčahdi
frogi: Brunavas muiščas Dsolu frogs 13. janvari 1881. g. pee
Sejes muiščas pagasta waldes un Leel-Zeezeres Alten frogs, Kulbigas
aprinki, 10. janvari 1881. g. pee Leel-Zeezeres pagasta waldes.

Tuwafus nolikumus war eesklatit domehnu pahrwaldibā un ari
pee minetahm pagasta waldehm. Par salogu ja-eeleef weena trefšdala
no tahs no Krona tafseeretās ehlu wehrtibas un pilna gada rente,
tura uš torga tiks šafolita.

Par salogu teef preti nemti Krona naudas-papihri un ziti wiš
naudas-papihri pehz tahs no Krona nošpreestas wehrtibas. Tahdi
naudas jeb krahščanas lahdes papihri, kas uš zita un ne uš solitaja
wahrda isdoti, teef tikai tad preti nemti, kad leezibas sčime kluhst pee-
nesta, ka obligazijas jeb krahščanas lahdes papihra ihpasčneeks winam
to pa wišam atdewis. Leezibas sčimehm wajaga buht apleezinatahm
no peenahkamahm teesahm.

Zeen. II. Latw. dšeedaščanas-swehtku foru-dirigenteem.

Rehkini pahr II. wispahrigem dšeedaščanas-swehtkeem tagad ir
gandrihš jau galigi sčehgti. No swehtkeem ir eenemti 14,769 rub.
30 kap., lihdi sčim ir isdoti 12,251 rub. 97 kap., tā ka šlaidris at-
likums sčim brihščam istaija 2517 rub. 33 kap. Wehl gaidamahs
išdosčanas nesneegšes pahri par 100 rub., tā ka šlaidris atlikums
buhs kahdi 2450 rub. Pehz Rigas Latweesču beedribas runas-wihru
špreeduma pahr 1/3 daku no sčī atlikuma peekritihš dšeedaščanas
swehtku komitejai lihdi ar to foru dirigenteem, kas pee swehtkeem
dalibu nehma. Zeen. dirigentu kungi nu teef luhgti, wehrlakais lihdi
2. janwarim 1881. g. zaur rakstu swehtku komitejai pasinot, preekšč
kahda mehrea sčee 815 rub. isleetajami un ka glabaščanā nauda no-
dodama. Lihdi ar to teef dirigenteem un ziteem swehtku komitejas
lozeekleem finotš, ka 2. janvari pulst. 12. deenā Rigas Latweesču
beedribas namā notiks komitejas sehdesčana, kur par sčō leetu galigi
nošpreedihs. Wehlejams, ka ari dirigenti pehz eespehščanas pee sčahs
sehdesčanas nemtu dalibu.

Rigā, 4. dezembri 1880.

Komitejas preekščneeks: K. Kalniņš.

Rakstu wedeja weetā: F. Grošwalds.

Rigas Latw. beedribas šinibu komišijai bija wafar gada-
šapulze. Komišijas preekščneeks B. Dihrikis atgahdinaja, ka
G. Dūnsbergim, Dundagā, 1869. gadā nošpreesti 50 rub. goda-
aišas, ja tas lihšot sawu „Lapsu Kuhminu“ drukat; tagad „Lapsa
Kuhminš“ topot drukais un tadeht peesolitee 50 rub. buhšot ja-
ismaksā. Nošpreeda ismaksat, tilkihdi komišijai buhšot peesuhstis
weens ešemplars par apleezibu, ka winas noteikums iipildits. —
Tad B. Dihrikis nolasija diwi is Dehrtatas eesuhstitas weh-
stules par studentu stipendiju isdalisčanu, un nodewa archiwā no
J. Hollandera, Suntaisču Dsoleesčōs, eesuhstitu tautas-dšeesmu krah-
jumu un no M. Ahrona, Behrsonē, eesuhstitu sčejeenes augu nosaukumu
krahjumu, deht isleetosčanas nahloščā komišijas rakstu krahjumā. Tad
winšch šinija, ka tas no K. Dombrowsky dšes preekšč muhsu musejas
apsolitais šapis sčinis deenās buhšot gataws un tadeht tahs preekšč
musejas dahwatahs leetas nu reij warešot arrast peeklahjigu glaba-
ščanas weetu. Pee tam winšch nodewa daščadus pa datai wezlaihu,
pa datai iwesču semju leetu krahjumus, kas winam preekšč musejas
peesuhstii. Minna Freymann šdse bija peesuhstijuse: a) is Palestinas
2 numurus, b) is Sarfanahs juhras 3 numurus, c) is Egiptes
16 numuru, d) is Itālijas 5 numurus, un e) 14 naudas. J. Poreet f.,
is Intškalna, dahwajis weenu šudraba naudu no 1710. gada.
A. Dihrikis nodewis 196 monetas jeb naudas, 2 pee Saifowas
Rišsemehm no wina pašča un 3 pee Kuhjenes no M. Lappas israftas
wezlaihu leetas. Lihdi ar to A. Dihrikis nodewis šinibu komišijas
bibliotekai 7 grahmatas, starp turahm atrodotees Chr. Donalitiusa
„Littauische Dichtungen“ un Dr. F. Kurščata „Wörterbuch der litt.
Sprache.“ Nošpreeda, dewejeem par tahdahm bagatahm dahwanahm
pateiktees. — Diwu studentu luhgumi, deht palihdsibas, tapa ašliti
uš wehslaku sehdesčanu, kad ari no zitahm pušehm tahdi buhs eesneegti.
— lai tad reišē waretu apšpreesti tapt. — Pehz tam B. Dihrikis
proponeereja, turpmak, beš lihdiščinigahm gada-šapulzehm, ari wehl
pilnigi atklastas gada-šapulzes isrihtot, turās publika taptu eepahšči-
nata ar komišijas darbeem un zaur to peewilka daščā šinā pee lihdi-

štrahdaščanas. Komišija propozišijai peekrita un nošpreeda, ar tahdu
atklastu šapulzi jau sčini gadā eesahkt un to peektdeen, 19. dezembri
isrihtot, jautajeenu wafara weetā. Pehz tam gahja pee komišijas
amata-wihru zelisčanahm. Tapa eezelti: par preekščneeku —
B. Dihrikis; par rakstu-wedeju un kaseeri — Fr. Grošwalds; par
bibliotekas un swehtdeenas skolas pahrraugu — G. Pašits; par musejas
pahrraugu — A. Spunde; par jautajeenu wafaru wadoneem:
J. Einbergs, F. Grošwalds, K. Kalniņš, G. Pašits, G. Pušzits,
A. Spunde un A. Webers; par delegatu teatra komišijā — Ch. Bergs.

No Satās muiščas. Rahbs Satās muiščas mahju grunt-
neeks R. bija 27. nowembri nojahjis uš Muhru muišču, sawu darbā
stahwoščo garainu kulamo maščinu apraudšit. Sawas dariščanas
pabeidšis, tas bija pusdeenas laikā eegahjis M. frogā drusku atpuh-
stees, kur tas, ar otru kahdu pasihstamu šaimneeku krodšineeka darba
istabā eegahjis, pudeli alus isprašija un godigi uswesdamees un šaruna-
damees sehdeja. Tē it nedomajot atskan pa frogus istabahm breejnišs
kleedšeens: „Zepures nost! Zepures nost!“ Drihš pehz tam eekahp
ari par to šleegšni, kur abi peeminetees atradahs, kahds prahws wihrs,
pehz drehbehm škatotees — glihts zilweks. Pehdejais, abus pirmš
minetos eeraudšdams, peesit kahju pee grihdas un it nejaufi eeklau-
jahs: „Kerti!!! waj nenemšeeet zepures nost?!” Katram šinams, ka
ne kahds gruhts noseegums pret smalko etiketi jau naw, kad frogōs
galwas apšegs iipilda sawu usdewumu un ka uš laufeem ir eerašts,
darba istabās zepures paturet galwā. Pat ešmu redšejis, ka študenti
šawas zepures frogōs un weefnižās ne kad nenonem. Gruntneeks R.,
kluhst peezehlees, jaka uš zeenigo: „Luhdsu, kungs, drusku rahmati,
un tad uš sawu beedri pagreesees: „Šdseršim sawu alu un tad eesim.“
„Al tā, waj tu tas gudrineeks!“ eelleedsahs glihtais kungs, kriht tā
kahds meščons M. gruntneekam klahst, kampj tam ar apbrihnojumu
beštaunibu aš pakausča, norauj tam zepuri no galwas un nošweešch
to tā wezu nermu uš grihdas. Watus nogludinajis, pee-eet R. pee
krodšineeka, apwaižatees, kas tas par tahdu bhahweju un rahweju, jo
daudšreij ir it labi, kad dabu šinat, ka tahdus waronus šauj; bet kad
krodšineeks tant brihdi kawejahs, „warona“ wahrdu šajit, tad grunt-
neeks M. gribeja atkal šawā agralā weetā nošehstees, šchoreij pehz
„kunga“ gribeščanas ar pliku galwu, jo zepure lihdi pat „beigahm“
guleja pagaldē, kur „zeenigais“ to bija nošweedis. Bet jo drihš it
negaidot lehž atkal „kungs“ M. gruntneekam klahst, grahbj tam ar weenu
roku kruhtis, ar otru roku aš špranda, šchnaugdams gruhtch to, iš-
lamajees un isšpahrdijees tā nepilnigs, kaku pa galwu is istabas ahrā.
Zeenigajam gruhtejam ar to ween nepeetita, tas atšauza wehl tuwejo
muiščas polizeju un, uš M. gruntneeku norahdidams, šajija, lai ta
šchō „kerli“ peesihmejoj un tā tas ašbrauja. Wehlatu M. dabuja
šinat, ka „godigais kungs“ ešot tas muhsu pušē, ihpaschi Abgunstē un
Sefawā, labi pasihstamais M. šgs.

Minetais R. gruntneeks gan ir gribejis par to leetu šuhšjet,
bet labi pahrdomajis un tad ari tam kahds godats adwofats ir šajis.
ka buhšot gan šimteem rubru isšehretees, bet beigās, tā tas jau wairaf
reišas peedšchwots, tomehr ne kas labs ne-išnahšchot, tad tas ir no-
puhšdamees tahs domas metis pee malas. Sem tahdeem apstakleem
šemneeks war gan pehz wezahs dšeesmas wahrdeem „to kustu, kas ir
ušlits tam, lihdi galam nest ar pazeeščan“, bet „Šgai f. St. u. L.“
ir atkal labs atgadijums, šajit: „Tahda ir ta Jrušene Baltijā.“ A. J.

No Ehrglēem. Waku šlimiba šchē ir tagad leelā mehtrā iš-
plahtijusehs un jau dašču labu mahtes lolojumu pagehrejuse upurim.
Daščās mahjās ne ilgā laikā ir jau pa diwi šlimneeki nomiruschi.
Mahjita ahrā, pee ka šlimneekem greestees, mums newaid; bet walšs
mahjā teel gan no walšis kahda wezmahte ušjureta, tura daščā šinā
koti derigo, bet ne preekšč tahdahm šlimibahm. Rifnā sehrga ir jau
ari daščōs muhsu frogōs eeweešusehs. Muiščas-waldiba noškahrjama,
ka tai darbš ar lihpošču šlimibu un ka no froga war plahči išplah-
tita tapt; ir uš Ehrglu R. froga šeenas papreekšču Wahzu walodā
(Hier herrschen die Pöcken) un tad apakščā ar nestaidreem burteem
Latweesču walodā „šchē ir pokas“, tā leekahs uššimejuse ar ogli.
Daščs labs zela gahjeis newaredams lahgā šalasi latwiška raksta,
ušmetis azis uš Wahzu raksta, eesauzohs: A, pa wahjisti! tē laikam
buhs kahda išrahdiščana? Dodahs it šināhrišs eekščā; bet to winšch
tē eekščā eegahjis atrod? Waku šlimneekus! Semetis labu glahši
šihwa un ušpihpejis falki, dodahs wehl aštrati ahrā, ka šlimiba ne,

peeliptu. Wajabsjeja nu gan Latweeschu seinē wiſu ſkaidrafi uſraſtiit to uſraſtu paſchu walodā.

Zitabi mehſ dſihwotum gluſchi labi, ja nebuhtu pee mums baſchu ſehrgu. Beſ peeminetahm baſahm iraid uſgahjuſe ſehrga ir muhſu draudſes ſkolai. Senatam ſkolotajam pahrwaldot muhſu ſkolu bija ko riſkotees ar 70—80 ſkolneekem. Muhju tagadejam ſkolotajam, paldees Deewam, nam wiſ daudj ko ſweedretees ſlahpejoſchā ſkolas gaiſā, jo tagad iraid pa wiſam 2 pahriſchi ſkolneeku wiſā ſkolas telpā. Ko nu pee 4 ſkolneekem lai zilweks ſtahw klahr zauru deenu! Tadehlt nemanj nam nepareiſi, ka ſkolas lungs eet deenahm medit pa meſchu un likt lamatas. Ziti gan ſahlt pakluſjam dudinat, ka tadehlt eſot ſkola tuſſchā, ka ſkolotajſ ejot uſ medišchanu; bet man leekahs gan, ka tamdehlt wiſch eet uſ medišchanu, ka nam ſkolā darba.

No Waleenes. Pee mums nesen atpafal bija konwents, kura beſ baſchadeem pahrspreedumeem un pahrrunahm, kaſ ne kahdas ihpaſchas eewehroſchanas ne-iſpelnija, nahza preeſchā reti dſirbeta un tadehlt eewehrojama prahwa. Skolotajſ, kura telpā tiſa noturets minets konwents, apſuhdj ſkolas ſehnu deht pretibas un luhdj padoma, ko ar tahdu nebehdni darit. Baſnizas un ta lihbj ari konwenta preeſchneeka funkcja, pa wiſam ne-iſklauſidams, kahda ta leeta, tuhlin atrod gudru padomu; lez augſchā no krehſla un uſbrehjs, ka tahdam rafariu ſchagari jadod, uſ kam leel ſehnu ſkolas klafē noſteept un uſflaitit 51 ſiteenu ar riſkſtehm, — beſ ka puikas wezaki klahr buhtu un no tam ko ſinatu. Neſin, zil ilgi wehlt ſchahds bendes darbs buhtu wilzees, ja preeſchneeka lga dehls, nebuhtu pirmajan wairaf reiſes uſſauzis, ka jau deefgan. — Naw ſaprotams, kura likumu grahmata tahds paragrafs atrodahs, pehjs kura war behrnu ar pee-augufchā kriminal noſeedsneeka ſtrahpi ſodit, un waj zitur ari tā eet, tā pee mums?! —

Meerinfch.

Red. peeſihm. Sem muhju Aplaimotaja, Augſta Kunga un Keijara ſchehligas waldifchanas kattris bauda ſawas zilwezigas teeſibas, tadehlt no tahda likuma, kaſ atkautu ſchahdu lopiflu pahrmahziſchanu, newar buht ne runas. Un naw deefgan ar paſinojumu awiſes, bet par tahdahm nebuſchchanahm wajag pee peederigahm teeſahm weſt ſingru prahwu.

Reweles. Rappeles draudſe, Kodilas ſahdſchā, ka Reweles Wahju awiſei rakſta, notikuſe eewehrojama paſchſleplawida. Ahypus ſahdſchas, kahda pirti fatizigi dſihwoja pirtneeks ar ſawu ſeewu un 2 dehleem. Nakti no 25. uſ 26. nowembri pirtneeks atnodahs un pamanija, ka ſeewas nebija gultā, kur wafarā bija apgulufehs. Domadams, ka drihjumā atkal eenahſs, wiſch apmeerinajahs. Bet kad ſeewa ari pehjs ilgaka laika ne-eeradahs, wiſch peezehlahs, iſgahja ahra un ſauza winu. Bet weltigi, ſeewa nebija uſdabujama. Nu wiſch peezehla ſawus dehſus, 23 un 18 gadus wezus, un darija teem ſinamu, ka mahte eſot paſudufe. Wiſi trihs nu gahja meklet un wezafajam dehlam laimejahs, pehdas uſeet ſneegā. Pehdas dſihdams, tas 15 ſolus tablat, lauka widū, atrada mahti gulam uſ almenu iſchupas. Wiſch gribeja ta pozelt augſcham; tē tas pamanija, ka ta bija aſinaina, un naſis, laikam ij winas rokahm, noſlihdeja aſinainaja ſneegā. Tulin peeſauza tehwu un brahli klahr un wiſi trihs pahrlaezinajahs, ka mahte laikam pate ſew padarijuſe galu. Paſinoja ſinams pagasta polizejai, un drihji ari weetigais haſenrichters eeradahs nelaimes weeta. Pee iſmekleſchanas iſrahbijahs, ka ſeewa, 55 gadus weza, nakti ſlepeni, tiſai trellā un ſekēs, bija iſgahjuſe ij pirts un ſkreedama noſteigufehs lihbj almenu iſchupai, tur tad riſkli pahrgreeſufehs ar neaſu naſi. Kadehlt to darijuſe, ir neſinams, bet nelaiſes wihs un dehli ſtahſta, ka rudeni ta bijuſe Rewelē kahdā preeſchlaſijumā par tizibu pee bekera W., par ko ta alaſch runajuſe. No ta laika wina beefchi ween teikuſe, ka loti daudj grehlojuſe ſawā muhſchā. Waj wina teeſcham zaur peem. preeſchlaſijumu pamudinata tikufe uſ paſchſleplawibu, jeb waj aij zita kahda eemeſla to darijuſe, to newar nogiſt. Bet zita prahtiga eemeſla lihbj ſchim nam.

Baltijas dſelſzjetſch drihji ſwinehs ſawus 10 gadu paſtahweſchanas ſwehltus. Uſ ſcheem ſwehltkem, ka „Solos“ dabujis ſinat, eſot nodomats, teem amata-wihreem, kuru alga naw leelaka par 600 rub. par gadu dot augſtakas algas un beſ tam wehlt paſneegt weenreifiſgu dahwanu. Teem eerehdneem turpreti, kureem pahri pahr 600 rubkeem algas, gribot dot Baltijas dſelſzjeka brihwbiljetes uſ wiſu muhſchu.

No jaungada wiſitehm, tā ij ſlubinajuma redſams, worehs ari ſchogad atpirktees. Senahſums tā jau ſinams, nahlt Latweeſchu ſtudentu ſtipendijahm par labu un tadehlt loti wehlejams, ka peedaliſchanahs buhtu jo ſipra. Wahzeefchu labdarigahm eeſtahdehm zaur tahdu atpirkſchanos no wiſitehm fanahlt lihbj 1500 rub. Mums lihbj ſchim ir tiſai maſums bijis. Zereſim, ka ſchoreiſ wareſim leelaku panahſumu uſrahdit.

Riga. Peehtdeen, 12. dezembri apzeemoja paſiſhtamā Latw. zelneeze Mina Freimann iſbſe Riga. Latw. beedribu un paſtahſtiju zeen. klawſitajeem no ſaweem zekojumeem Egiptē, wiſtim pahr piramidehm un tā tahs zehluſchahs, pahr Libijas tuſneſcha malas pahr almenoto meſcha, pahr Moſus awotu, pahr Sarkano juhru un Sueza kanalu, pahr tepika ſwehltkem, kura kattris ſawus grehltus eeſchujot un t. t. Weidsam M. Fr. iſbſe apſolijahs pehjs diwahm nedelahm wehlt paſtahſtit no ſawas zekofchanas, ja tiſai zeen. klawſitajeem un zeen. klawſitajahm buhtu patiſhtams winas ſtaſtijums. Mehſ wehletumees lai zeen. Fr. iſbſe nahloſchā reiſā wairaf eewehrotu jeb kahdu ſiſtemu, tad mehſ klawſitaji ne ween laiku jauſaki pawaditum, bet waretum aridſan ko paturet un paſtahſtit mahjeneekem.

No Jaun-Platonēs. 7. dezembri ſch. g. ſwineja Platoneeku dſeedaſchanas foris ſawus gada ſwehltus. Jaun-Platonēs rentneeks, Gauje t., bija ſcho ſwehltu noſwehltiſchanai it laipi atwehlejis ſawas plaſchahs telpas. Swehlti eeſahkchahs pulſten 3. pehjs launaga, dſeedatajeem un publikai nodſeedot: „Deews ſargi Keiſaru.“ Pehjs tam kluwa no dſeedatajeem, ſem Krutaſkalna Gederta lga wadiſchanas, wehlt baſcha jauka dſeefmina nodſeedata, pa ſtarpehm danzots un runats. No runahm bija wairaf eewehrojamas: Elias lga runa, kureſch atgahdinot wehrdſibas laikus un klawſchas gadus, iſſazija ſawu preeku pahr tagadejeem labakeem laikeem; un Ruhmana lga runa, kureſch ar ſchehlabahm peemineja bijuſchā kora wadona Meldrina lga aiſeeſchanu no ta widuſchā un ſirniſi apſweizinaja jauno kora wadoni Krutaſkalna Gederta lgu. Rahrtiba un wiſa uſweſchanahs bija teizama un tā ſwehlti it jauſi nobeidjahs. Pateiziba iſriſkotajeem.

Zelgawā. Ko jau eepreeſch wehltija awiſchu ſlubinajami un programas tas aridſan notifa ſejtdeen, 13. dezembri 1880. Pulſt. 7. wafarā pulzejahs gan piſſehtneeki gan lauzeneeki, deemſchehl ſiſtā laika deht ne wiſai leelos baros, Schirfenhöſera ſahlt uſ „pirmo muſikas un literaturas wafaru.“ kuru tur iſrihloja Zelg. Latw. beedr. Sirdi aiſgrahboſcho „Latweeſchu tautas luhgiſchanu“ no Baumana Rahria, Zelg. Latw. beedribas jauktam korim ſem M. Jenſchewiſka lga wadiſchanas dſeedam un Imke muſikas korim pawadot atklahja ſcho wafaru. Pehjs tam minetais foris nodſeedaja wehlt pahri dſeefmu un tad noſtahjahs uſ ſkatures bibliotekars D. Tomberga t. eeſahkdams ſawu preeſchlaſiſchanu pahr Lautenbach-Zuhſmina „Sallſcha lihgamu.“ Telpas truhkuma deht mums tuwaks pahrspreedums par ſcho preeſchlaſijumu atſtahjams nahloſcham numuram. Schoreiſ lai peeminam, ka Zelg. Latw. beedribas foris wehlt dſeedaja: D. Breſchinska „Tu waiſā mani miſlodamees.“ Abta „Deews rahda miſleſtibu“ un Jurjahnu Andreja „Tahm miſlahm ſilahm azim.“ Pehdigā klawſitajeem it ihpaſchi patika. Bet aridſan zitas dſeefmas kluwa deefgan labi nodſeedatas, tiſai pahreeſchana no forte uſ piano un otradi buhtu wehlejama lai buhtu bijuſe gludenati noſlihpeta. Wiſpahrigi nemot wareja buht meerā tā ar pirmo iſriſkojumu. Tiſai noſchehlojam ka gluſchi maſ atliks bibliotekas dibinaſchanai.

Baltijas jautajeens. Sem ſchahda wirſraſta nu pat iſnahluſe Puhziſchu Gederta un beedra apgahdeenā Riga jauna grahmatina. Wiſeem zeen. laſitajeem ſcho grahmata it ihpaſchi eewehlam. Nahloſchā numurā zeram zeen. laſit. eepaſiſhtinat ar winas ſaturu.

Atzihses eerehdni dabun, ja uſeet kahdu blehdibu, ſinams prozentus no ſtrahpes naudas, kuru blehdneekam wajaga maſſat. Scho prozentus nu gribeja maſinat; bet ſinanzminiſtris tam pretojahs, ſazi-dams, ka zaur to ſipri kaitejot Kroni, jo kad eerehdnim maſ atlez no uſeetas blehdibas, tad wiſch ari maſat puhleſees. Tahdahm pat domahm ari walſs padome peeſkrituſe.

Zukura atzihi, tā „Nowoſti“ ſino, no jauna gada gribot pa-augſhtinat; zaur to zere, zukura ruhpneezibu weizinat un ſtrahm kahrtahm Kronim gahdat labu eenehmumu awotu.

Mahkofcha gada ruhpneczibas un mahklas istahdei
Mastawā esot nospreests, buhwet milsiġu saħli. Buhwe maksafhot rubtu 100,000. Išrihotaji zere, ka Rubinschteins diwas reises nedelā došhot konzertus šhini saħlē. Išstahdes weetas leelums liħdš šchim esot 15,000 swadrat aħs.

Par wagona šadegšchanu uš Mastawas-Kurškas dšselšzeka Kreewu awišes doħ šchaħdas šinas: Melaine notifuse 1. dezembri, un šadedsis tā fauħtais šalona wagons, kurā brauzis geheimraħts Meresħ-towškis ar laulatu draudšeni, ġekreteru, kašeeri un deenesħneekeem. Uguns išzehlusees zaur pašħu brauzeju neusmanigu apeesħanos ar dedšinasħanas riħteem. ġil driħš brauzeji pamanisħuħi uguni, tee demušħi ar šignala wirwi šihmi, wilzeens apšahjees un laudis saħtreħ-jušħi palihġā. ġilweki wiši išġlahbušħees; tiħ ween Meresħlowška kundše, iššitot loga ruħti, ġew šagraisħiġuse rofu un konduktors šadedsina-jees plauħšas. Turpreħim bagasħa un nauda (liħdš 10,000 rub.) šadeguse.

Mastawa. Par šudentu nemeereem laħam tagad plašħafas šinas: Preeħšħ kaħdam deenahm kaħds šudents eenahza anatomijas saħlē, kur profesors Sernows tureja preeħšħlašħchanu, un nodewa šaweem beedreem ušaizinaġumu, nonahħt blaħus uš šudentu šapulġi, kurā gribeja paħripreesħ šudentu leħka štatutus. Profesors Sernows, to išħirdis, darija šinamu, ka griħot nobeiġt šawu preeħšħlašħchanu, lai tabeħt netrauzejot. Blaħus saħlē nu šazehlaħs leels leħrums. Profesors Sernows demahs tur turp un luhġdams ušaizinaġa šudentus, kuri tur bija šapulzejusħees, netaisħt leħruma un netrauzet. Tomeħr leħrums nebeidġahs. ġaizinsħ pagahġa un uniwersitetes walde no-ħpreeda, ka 6 šudenti iššehħdšami: tas šudents, kas bija trauzejis pro-ferora Sernowa preeħšħlašħchanu, eenesħams peemineto ušaizinaġumu un 5 ġiti šudenti, kās bija taiħiġuħi wisleelato leħrumu. 5. dezembri 416 šudenti, to šarpā 6 iššehħġtee, šapulzejahs uniwersitetes pagalmā un zaur delegeateem luhġġa rektoru, iħnahħt aħrā, ġo griħot ar winu runat. Triħs reises tee atġaunoġa šawu luhġumu, bet rektors ne-iħnahza wis. Nu šudenti eelausahs wina dšħwoħli uu dasħi wini gribeja meħlet peħz rektora, kura tagad teesħam neatradaħs mahġās. Rektora laulata draudšene teem išħaidroġa, ka tahds nodoms ne ween esot ne-atkaħts, bet ari apmainoġot, uš to šudenti atkaħpahs no šawa nodoma un iħġahġa atkaħ laulā, uniwersitetes pagalmā. — Ap pulħsten 2. wirs-polizeġmeiħtars Koslows peebrauzā un pa mašajeem wahretem eenahza pagalmā. Ko wirs-polizeġmeiħtars šudenteem ġazija, tas ġruħti bija ġaprotams. šudentu pulka beesħi ween dšħrdeġa ġauzām: „ġeet tiħ laipni, runajeet diħtali; meħs ne lā nedšħrdam!“ ġaħkam runataġa wahrdi šudentu leelatai datai buħs biħušħi neħaprotami. Kaħdas 5 minutes runaġis, general Koslows aiħbrauzā proġam. Kā weħlaku iħraħbiġahs, general Koslows bija abrauzis, ušaizinat šudentus, lai eetu mahġās. „Griħam redšet rektoru,“ tuwaki šahwošħee tam at-bildeġa; „ġa wiħšħ mums dos weħletoħ išħaidrdġunus, meħs aiħeesħim.“ Ap pulħsten 3. peħz puħdeenas šhandarmi ġahšħus un polizeġas eereħdni leelā škaitā bija šaradusħees pee uniwersitetes. Liħdš ar wineem general Koslows ari atkaħ abrauzā. Biħu leelo šudentu pulku nu aplenza un aiħweda proġam. ġħai apzeetinaħchanai ne weens šudents nepretoġahs. Wiħsiġo puħli, šingri apšargatu, noweda uš zeetumu, kas atradaħs pašħā pilħeħtas malā. 6. dezembri wiši šudenti, beħ ween 5 waj 6, atkaħ atlaħsti wotam. Tas notizis uš rektora luhġumu, kuru wiħšħ eesħeedħs Mastawas general-gubernatoram. — Wiħpeħdigi weħl buħtu peeminams, ka wiħās faħultetes, preeħšħlašħchanas ir šehġtas.

ġaħlak top šinots, ka apzeetinatee šudenti atkaħ atlaħsti wotam; bet tas nenotizis wis uš rektora preeħšħlikumu pee general-gubernatora, bet uš pašħa general-gubernatora, knaġa Dolgoruħowa, griħu; ġo wiħšħ bija paħrleezinaġees, ka apzeetinatee šudenti bija politisħtā un fozialisħtiġā šinā tħri un ka winu demonstrazija, ġeb šapulze uniwersitetes pagalmā tiħ šihmeġahs uš eelħšħġiġahm uniwersitetes buħħchanahm. Bet zaur šudenteem atdoto briħwibu, kā leelahs, naw išħiħdšinatās ġeb beġu-ħħahs tahs šarpibas, kas paštahweġa šarp šudenteem un uniwersitetes waldi, un laħkam pašħam ministrim Saburowam wajadħeħs šaħtees pulkā, lai apmeerinateu ġauno šudentu praħtus, kas šinibu telpās tiħ ġauħħi wajadħiġe. Saħl ġau paħrmeħt rektoram, ka wiħšħ wainiġe pee nemeereem; winam wajadħeħis iħeet laulā un kā tehwan usrunat ġaunos, nemeerigos šudentus, un ne wis tuħlit atbaħħitees uš polizeġas waru. ġabs wahrdšs atronot arweenu labu weetu. ġuna ari, ka rektors atkaħpħħotees no šawa amata. Par nemeeru eemesħu Peter-

burgas Kreewu awiše eerauga to, ka Mastawas general-gubernators iħlaidis pawehli, kurā šudenteem aiħleedš, uš seemas-ħweħtkeem brauħt mahġās, ġa tee newar usraħdit luhġħchanas rakħta no wezakeem ġeb aiħbildneem. Tee ġruħtumi, kurušs peedšiħwoġa, šchaħdu atkaħħanu dabunot, šipri ġau šamusiħaġa šudentus. Dasħos ġadiġumōs, kur no wezakeem tiħ aħtri newareġa dabut wajadħiġo luhġumu, šudenteem bija ġa-atmet nodoms, ġauħos seemas-ħweħtħus pawadit mahġās pee šaweġeem. ġr ari notizis, ka tahdi wezaki, kuri peeder ġemneeku ġaħrtai, dabudami šinat general-gubernatora pawehli, nemeħ neusħrosħinaġahs rakħtit, ġazidami: „впроятно дѣло не ладно“ (laħkam leeta naw laba). — Beħ tam šudentu zeribas uš pa datai apħolitahm reformahm: korpora-ġiħam, laħamahm iħtabahm, šudentu leħkeem u. t. t., šchim briħħħam loti mahġās, ġo tiħ aħtri wis netiħħot iħdaritas.

Wahrškats paħr politiku.

Peterburgā, 13. dezembri. „Golos“ ġino: ġinanzministris Abaġā nodoma, no 1. janw. 1881. ġ. pamaħinat muitu uš eewedamo saħli preeħšħ Baltijas un Melnahs ġuħrus ostahm no 38 1/2 uš 20 ġap. un preeħšħ Baltahs ġuħras ostahm no 22 uš 12 ġap. puħā, ġo muitas pa-augħtinaħħana (10 %) Wiħaughħti tiħs apħħiprinata, kuru griħ uš-ħiħt iħ aħrseħeħm eewedamahm preħeħm. ġo proġam griħ otrteet pa-aughħinat aħrseħeħu preħeħm nolitħħanas (leħġeru) nomu Krona ġpiħkerōs.

Wahġija. Wiħmarħs iħdala šawu laħu šarp aħriġu politiku un ġaunu nodosħanu iħġudrosħanu. Neħen tas eesħeedħs Wahġijas bundesraħtei ġaunu liħumu, peħz kura tiħs atġiħahm, kwihħeħm, reħħ-neeħm, iħħeħkeem, weħħeħkeem un ġitahm šihmeħm ušħiħtas ġeb pa-aughħ- ġinatas ġtempeku maħħchanas. ġaunahs nodosħanas eenesħħs Wahġu waldbai kaħdus 20 miħjonus mahrfu par ġadu. Kaħ ir nodosħanu maħħħana, to Wiħmarħs Wahġeesħeem ġau eemahġis. ġħpašħi wiħšħ kop tahdas nodosħanas, kas triħt wairat uš kapitalisħeem, tiħġotaġeem, bankeereem u. ġ., bet kas nekriħt uš muħħu iħpaħħnee-keem. ġħeem Wiħmarħs weħl nodosħanas pamaħina. Bet tas ari weegħi ġaprotams. Muħħħas iħpaħħneeħi Wahġiā ir konferwatiwi un pa leelatai datai no muħħħneeħu kaħrias, turpreħim kapitalisħi meħdš buħt liberali; un pee wiħeem peeder wiħwairat widus kaħrtu kaħdis, ġħiħdi u. ġ. Wiħeġās un šematās kaħrtas Wiħmarħs tiħ tad eereħdš, kaħ winas paħemigas un muħħħneeħeem padewigas; ġitadi wiħšħ tahs ġpiħħħina, ġit tiħ war.

Frānzija. Senats dewis apġaħmosħanas ministram Ferri raħjeenu. Ministars Ferri bija liħis iħ wiħahm Parises ġkolahm iħneħt Kriħtus mōkas un wiħas ġitās kriħtiġas tiħibas šihmes, ġo tagadeġa Frānzusħu waldbai negriħ no tiħibas ne ka ġinat. Senators Wiħe (no konferwatiweem) ġħo leetu ġehla senatā zaur peepraħħchanu preeħšħā, un ġazija, ka minetaħs ministara solis esot latotu ġkolenu tiħibas aiħ-ħarħħana. Ministars Ferri atbildeġa, ka krusħa šihħiħu iħneħħana iħ ġkolahm notifuse deħt peerahħħiħchanas, ka ġkolah nestahwot ġem baħniġas un ka ne weenai tiħibai winas nedodot preeħšħteehħbas. Kaħds no ministara draugeem liħa preeħšħā, paħr mineto peepraħħchanu eet pee deenas kaħrtibas, beħ kaħdu domu iħħaizħchanu par ministra darbu. To ġauz par praħtu deenas kaħrtibu un tahda preeħšħlikuma peenemħhana teet eeraudħta par peepraħħħanas atraidħchanu. Bet ġenats ar 150 pret 124 baħħim atraidħija pruħto deenas kaħrtibu, un peeneħma ar 159 pret 85 baħħim tā ġauħto motiweereħto ġeb dibinato deenas kaħrtibu, kas bija preeħšħā ġelta no Roħħġera un kurā ġenats iħħoġija, wiħšħ nosħeħloġot notifumu, kas biħis ġħai peepraħħħanai par eemesħu.

Pilħeħtas un pagasħa weetneeħu ġelħħanas notisħ
Frānzija 28. dezembri. Uħ tahm iħpaħħi ġatamoġahs radikalī un komunas dumpġa peekriħeġi. ġħee ġer uš uswaru ne ween Parise, bet ari ġitās pilħeħtās. Radikalu awišes pee tam wiħniħħi ušbruħt ne wis konferwatiweem, bet Gambeta partijaġi, tā fauħteem oportuniħeem. ġa komunas dumpeneħkeem Parise iħħotos ušwara, fauħt ari tiħ pa datai, tad zaur to loti tiħtu ġabaiditi meerigeħ meħreneħ pilħoni, kas tad laħkam meħletu patweħrumu pee konferwatiwahm partijaħm.

Atbildeħs.

ġ. W. Altenburgā. ġelam ne-ħħam laħiħuħi ġuħħu romana, nesħam waj bereħs waj ne. ġuħħu, aiħuħteet prowei! ġa iħħeħħis ġarħtumu — buħs laħs. Pateizamees par Sem. weizinaħħanu un par ġinoġumeem. ġirno newarām iħħeħtat, otro nahloħħā numurā.

Briħwaiħħu Wiħum. ġirħniġu paldees! Mahkofħā num. buħs ġuħħu ġinoġums.

ġloħot. D. ġgam A. Ne pateizibu usħeħħim ġuħħu ġinoġumu, bet ġipri pa-iħħħinatu.

ġloħot. G. A. un ġħ. ġgam. Peħz eesħeħħas iħħeħħasħim.

A. ġ. ġgam Kaħdangā. ġħpašħi laba ġatura labad bereħs ġan ġuħħu ġaħħis, bet iraid to puħtees kalet pataiħħim baħdamu. ġums weħl diħti ġa-ħanemahs. Reb.

Atbildeġis rebattors: **Stahħa ġuħħiħs.**

No ġensures atweħħetħ, Riġā, 17. dezembri 1890.

Sludinājumi.

Aisedams un jaunu weetu

zaur šķo es izfatu Mahrzēnesējam samu
frānīgu pateizību par wīnu draudisību, mih-
lestību un palihdību, to wīni man parah-
dijuschi tās gabds, turus es wīnu starpu
esnu mitis.

Dijuschais Mahrzēnes draudisēs sto-
lotajs, bet tagad Walmēeres pareis-
tīgais dr. diatons G. Lutschebul.

Keweles pagasta-terša usaižina wīsus un
katru, kam labda likumīgi dibinata
ceruna pret to šcheitan penesto adopziju ta
pee Jaun-Auzes peederiga kalpa Wīka
Snota 6 1/2 gada weža dehta, wahrda Janna,
no teem pee Keweles peederigeem laulateem
draugeem Fritschā un Jise Studres buhtu
un tahdu zelt gribetu, 5. februari 1881.
gadā ar sawahm erunahm pee šchis teesās
meldetes, ar pee draudeschānu, tā wehlati
wairs ne weens netis laufs, turpreti
muhšigi atraidits.

Kewelē, 26. novembrī 1880.

Preekščschedais: C. Forstman.

Teesas-štrihw.: J. Braun.

Sludinājums.

Dšehbenes pilsmuišā ir weeta preekšč
uhdens dširnamu buhweschānas; tamdehē
teef zeenigi melder lungi usaižinati, kam
patikos to weetu, un to buhwes darbu
ušnem, drihšumā peeteittees. Jhdoschāna
ir us freijadu wihst: waj uu us gabeem,
waj tahdā wihst, tā muišā dod materialu,
jeb ari tā tā muišā us sawu rehtenu wīsu
ušbuhnē. Klahatālas sīnas pee muišas
waldischānas.

Dšehbenes pilsmuišā, 8. dezbr. 1880.

Skolas puiseni

no semehm, kuri šchejeenes skolas apmekle,
atron penšioni pee Steinberg kundses
Karku eelā Nr. 11, sehā 2 krepī augstū,
eepretim Woldecajas bahnusim.

Jannas weitas,

tas grīb kreetni smalti fecwee-
schu drehbju schuhšchānu un
greeschānu ismahzitees, war
peeteittees Peterburgas Ahr-Nigā,
Suworow-eelā Nr. 38, apafschā,
ee-eeschāna sehā pa kreiso rofu.

Druweenas waltis mahjā ir weenas labas

fligel klawceres

pahrddomas lihds 1. majjam 1881. g.
Klahatālas sīnas turpat pee štrihwera.

Krona Falzgrahwes pagasta Lilehu
Krištapuru

mahjās

ir no 1881. gada Jurgeem isnomajamas.
Tuwalas sīnas dabonamas pee šcho mahju
pahrwaidneela Brambergu Klimpju mešča
farga Karku Keulanda.

Gruntis gabals

no 750 dejetinahm, pa datai strahdaias pa
datai nestrachdaias semes ar egļu un pree-
schu mešču, 25 werstes no Poloktas
(Dinaburgas-Witebstas dšelszeta stanzijas)
un 11 werstes no stanzijas Gorani, weenā
gabalā jeb majatās dāds, tā pirzeji weh-
letos, ir pahrddomas. Tuwalas sīnas sem
adreses: Генрихъ Шманъ въ Полоцкѣ.

Rīgas Latw. labd. beedr.

meitu - skola ar penšioni.

No 7. janwara 1881. atwehrs kahr-
tigu penšionatu. Apafschajās klases
apafschējā nodatā jaunās skolnezes usnemot
ne las netop prašis. Peeteittees war lihds
23. dez. š. g. un no 2. janwara 1881. g.,
Awotu-eelā (Sprentštr.) Nr. 21, weenas
trepes augstū.

Skolas preekščueeziba.

No jaungada wistehm

warehs ari šhini gadā atpirktees, tapat tā agrāf. Usdotees war wifās
schejeenes Latweeschu laikrakstu ekspedizijās, un Rīgas Latw. beedribā
pee A. Ubrgal fga.

A. L. B. Sinibu komišija.

„Bagalms.“

Preekšč Rīgas un wīnas apfahrtnes „Bagalmu“ war pastellet
„Balt. Wehstneschā“ un „Balt. Semtopja“ ekspedizijās. Matša: Rīgā,
ižo awišču isdalischānas weelās, 2 rub. 40 kap.; ar peeneschānu waj
pasta peesubtiichānu 2 rub. 60 kap. — Prowes-numurs taps nahfoshā
nedekā issuhitits.

Jaunas grahmatas.

Baltijas jantajeens No prof. M. P. Bogodina dahwinata Dr. G. Merketai
preminai. Jf Kreewu walodas tuktojs G. P.—s. Matša 30 kap.
Buhšu kawejs, Wahju tautas-teita. Matša 20 kap. Jhdotas no Buhzischu
Gederta un dabujamas turpat un wifās grahmatu pahrdotawās.

Labības wehtischas maschines

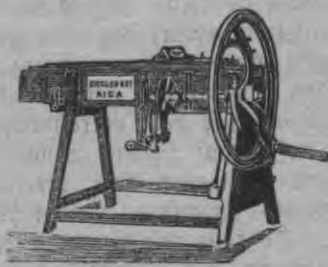
loti labās konstrukzijās un ar wajadšigeem sehklas seeteem isrihtotas, no
38 rub. lihds 120 rub. peedahwa no lehgera

B. van Dyka pehznahzeji
Rīgā.

B. van Dyka pehznahzeji, Rīgā, Smilšchu-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kul.-masch.
Packarda superfosfati, augst- u. widejgr.
ar preefolita labuma apgalwoščānu, — tā tā ari
kalki-mehšli, augstgr. kaulu-milti un wifadas zitas
laukšaimn. masch. u. rihti.

„Wakera“

Angļu wehtijamas-maschines,
Amerikas wehtijamas-maschines,
tā ari
effektu-maschines

no wifadahm konstrukzijahm un seelumeem
pahrdod

Ziegler un beedris,

Karkowā Zelat. prosp. Nr. 22, Rīgā, pilš. Kalku-
eelā Nr. 6, Leepajā leelā eelā Nr. 6.

J. W. Grahmann, Rīgā,

eepretim Jelgawās un Tukumas bahnusim.

Arkli, arktu daikti, sehjamas- un planja-
mas-maschinas. Ar rolahm un gepeli dšenamās
kulamas-maschinas. Garretta lokomobiles
un kulamas-maschinas, kas ihpafchi weentahrschi
labi taisstas un dāufs pahrahdā; us Parises pa-
šantes istahdi tahs ar 2 jelta medatahu
kronetas.

Superfosfati, augst- un widus-grahbigi, ar
preefolita labuma apgalwoščānu.

No stahstu krah juma lihds šchim jau isnahkusch:

- № 1. Paslehyta wanta. Latwiški tuktojs P. G. Matša 25 kap.
- № 2. Preešmiga atweeschānāhs. Kreewiški no A. W. Gogola. Latwiški at-
stahstis Salsenneeku Rahelis 20 kap.
- № 3. Slawenais raušis. Jf Kreewu walodas latwiški pahrzehlis Seebonu
Prijwajtis 20 kap.
- № 4. Zihniščānāhs ar kaulaseescheem jeb Muhamedaneetes mihlestiba.
Stahsts, latwiški atstahstis Rodrinu Rahelis 20 kap.
- № 5. Slihkone un Jahn naktis. Kreewiški no A. W. Gogola. Latwiški at-
stahstis Salsenneeku Rahelis 20 kap.
- № 6. „Wanaga Anšis“ stahsts is Pruhšchu Leetawas, 20 kap.
- № 7. Tit taisni zauri, no Franšcha Goffmanna tukf. 20 kap.

Buhzischu Gederts un beedris, Rīgā,

Ahr-Rīgas Kalku-eelā Nr. 14.

„Baltijas Semkopis“ ar peelikumu

pee manis nonemot matšahs par gabu
2 rub. 75 kap. us pusgabū 1 rub. 50 kap.
„Balt. Semkopis“ hef peelikumu us gabu
1 rub. 25 kap. us pusgabū 75 kap.
Semtopja peelikums us gabu 1 rub. 75 kap.
us pusgabū 1 rub. Apsteleschānas us
Semtopja eksemplareem, tas pa pastu
suhdami, es ari pretim nemu.

S. Munnans,

Jelgawā Seelajā eelā Nr. 21.

Kalkus

loti labus par pamafinatu zenu un pilnigu
mužu pahrdod Jumprawu muišas Stas-
bahedu mahju ihpafschneeks J. Balohd (Jautis
Taube) pretim Schlehpin muišas zeplim.

Pee S. Munnana Jelgawā Seelajā-eelā
Nr. 21 ir tagad pilnigi isnahzts:

Don Karlos.

Wehsturigs romantigs stahsts is Spanijas
tagadejeem laiteem. Matša 4 rub. 70 kap.

Talsu

semkopības beedribas wispahriga šapulze

taps notureta 2. janwari 1881. g. pulstī.
2. pehz pusdeenas beedribas ruhme.

Deenas-kahrtiba:

- 1) pagahjuschā gada rehtinu rewisija.
- 2) direktijas lozektu jaunwehleschāna.
- 3) dāschu zitu beedribas leetu pahrspre-
schāna.

Direkzija.

Lihwes Behrses

„Dseesmu - Kronis“

isrihtos 6. janwari 1881. g.

14. gada - swehtkus

Lihwes Behrses muišas barona plahschajās
jahlēs ar dšeebaschānu un danzofschānu.
Sešahkums pulstien 5. walarā. Tuwalas
sīnas programās pee koses.

Uš laipnu peedatlischānos eeluhd!

Jirihkotaji.

Geatris

Nihtatures labdr. beedribas jahle.

Nihtaurē, 3. seemas-swehtkūs, 27. dezbr.
š. g., uswehšs:

Jzigs Moses no Adof Munnana.

Medineeki no Sterstu Andreja.

Pehz tam:

weefigs wafars.

Zenas tā arweenu. Sahkums pulstien
5. pehz pusd.

Niht. labd. beedr. preekščueeziba.

Weefigs wafars

Stahgenes Jahgmanu Freibergu mahjās
4. janwari 1881. gada Tuwalas sīnas
programās. Jirihkotaji.

Wengetu pag. mahjā

isrihtos treščā seemas - swehtku deenā
27. dezembri š. g.:

Weefigu wakarū

ar dšeebaschānu, runahm un danzofschānu.
Sahkums pulstien 5. pehz pusdeenas.

Jirihkotaji.